

Düşün, düşün...

Haftalık Düşünce Özgürlüğü Bülteni

(Sayı 30/16, 29 Temmuz 2016)

Geçen hafta neler oldu?

*** OHAL kapsamında alınan tedbirlere ilişkin yapılan düzenlemelerle gözaltı süresi 1 aya yükseltildi. 15 vakıf üniversitesiyle birlikte 131 yayın organı, çok sayıda eğitim kurumu, dernek ve sendika kapatıldı.

*** Darbe girişimine karşı başlatılan “demokrasi nöbetleri” sürüyor. CHP de Taksim Meydanında Cumhuriyet ve Demokrasi Mitingi düzenledi. CHP lideri darbeye ve diktaya karşı olduklarını belirterek özgürlükçü demokrasi vurgusu yaptı.

*** Cumhurbaşkanı Erdoğan AKP, CHP ve MHP liderlerini Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde davet etti. Ancak HDP lideri Demirtaş çağrılmadı. Başbakan Yıldırım Anayasa değişikliği sürecinin yeniden başlayacağını, HDP’nin de bu sürece katılabileceğini söyledi. CHP’den yapılan açıklamada, “Siyasetin normalleşmesine katkı sağlayacak olumlu bir görüşme olduğu” belirtildi.

*** Darbe soruşturması kapsamında tutuklu general ve amiral sayısı 151’e çıktı. TSK darbenin 12. gününde yaptığı açıklamada darbecilerin TSK personel mevcudunun sadece yüzde 1,5’ine tekabül ettiğini savundu. Darbe girişimi nedeniyle YAŞ toplantısı erkene alındı. Toplantı öncesi Bakanlar Kurulu kararıyla 149 general ve amiral, 1099 subay ve 436 astsubay ordudan ihraç edildi.

*** Darbe girişimiyle ilgili istihbarat zaafiyeti olduğunu kabul eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, “MİT Müsteşarını değiştirecek misiniz” sorusuna “Dereyi geçerken at değiştirilmez” yanıtını verdi. Erdoğan Alman televizyonu ARD’ye verdiği mülakatta ‘idam’ cezası için “Millet istiyorsa dikkate alınmalı, önüme gelirse imzalarım” dedi ve bir kez daha meclisi işaret etti.

*** Darbe girişimi ardından yasaklanan internet sitesi sayısı 32’ye çıktı. 89 gazeteci hakkında gözaltı kararı alındı. 33 gazeteci gözaltına alındı.

*** Türkiye’deki darbe girişiminin finans piyasalarındaki olumsuz etkileri hissedilmeye başlandı. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları Standarts&Poors (S&P) ve Fitch Türkiye’nin notunu düşürdü. Moody’s Ankara’da görüşmeler yapıyor

*** HSYK, geçtiğimiz hafta yürürlüğe giren yüksek yargı düzenlemesinin ardından olağanüstü toplandı. Yargıtay’a 267, Danıştay’a ise 75 yeni atama yapıldı.

*** Mardin’in Nusaybin ilçesinde 134 gündür süren sokağa çıkma yasağı kısmen kaldırıldı. Operasyonların ardından geriye büyük bir yıkım kalan ilçede tek bir sağlam bina bulunmuyor. 6 mahallede ise yasak sürüyor.

*** Birleşmiş Milletler (BM) Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi (CEDAW) Komitesi, Türkiye’nin 7.dönem raporuna dair değerlendirmesinde kadınlara karşı ayrımcı düzenlemelerin varlığını sürdürdüğünü belirterek kapsamlı bir strateji benimsenmesini tavsiye etti.

*** Resmi gazetede yayınlanan yeni yönetmeliğe göre cinsel suçlara hadım cezası getirildi. STÖ'ler tepkili

Darbe girişiminin ardından tutuklu sayısı 8 bin 113'e çıktı

İçişleri Bakanı Efkan Ala, 15 Temmuz darbe girişimiyle ilgili olarak 15 bin 846 kişinin gözaltına alındığını, 8 bin 113 kişinin tutuklandığını açıkladı. Tutuklananların 151'i general ve amiral, 1.656'sı subay, 1.019'u hakim ve savcı.

Açığa alınan personel sayısı 70 bine ulaştı. Aralarında çok sayıda vali, büyükelçi gibi üst düzey bürokratlar da bulunuyor. Ayrıca YÖK 2 bin 239 akademisyen hakkında işlem başlatıldığını duyurdu. 4'ü rektör olmak üzere bin 294 akademik, 323 idari personel açığa alındı.

Genelkurmay Başkanlığı darbecilerin TSK personel mevcudunun yüzde 1,5'ine tekabül ettiği savundu. Oysa tutuklanan 151 general ve amiral TSK'da mevcut general ve amiral sayısının neredeyse yarısını teşkil ediyor. Erkene alınan Yüksek Askeri Şura toplantısında komuta kademesi değişmedi.

OHAL düzenlemeleri: Gözaltı süresi 1 aya çıktı, onlarca kurum kapatıldı

'Olağanüstü hal' kapsamında alınan tedbirlere ilişkin iki ayrı kanun hükmünde kararname yürürlüğe girdi. Gözaltı süresi 1 aya kadar uzatıldı. Arasında Yargıçlar ve Savcılar Birliği'nin de olduğu 1.229 vakıf ve dernek, 19 sendika, 15 vakıf üniversitesiyle aralarında Millet, Bugün, Meydan, Özgür Düşünce, Taraf, Yarına Bakış, Yeni Hayat ve Zaman gazeteleriyle Cihan Haber Ajansı'nın da olduğu 18 televizyon, 3 haber ajansı, 23 radyo, 45 gazete ve 15 dergi kapatıldı.

Savcılara olağanüstü yetkiler verildi. Artık avukat müvekkil görüşmeleri kayıt altına alınabilecek ve sınırlandırılabilir. Ayrıca savcılıklar yakalama, arama, telefon dinleme ve teknik takip kararı verebilecek, avukatın soruşturma dosyasını inceleme ve belge almasını kısıtlayabilecek, şüphelilerin taşınır ve taşınmaz mallarına el koyabilecek.

Darbe girişimi sonrası gözaltına alınan gazeteciler

15 Temmuz darbe girişimiyle ilgili yürütülen soruşturma kapsamında 89 gazeteci hakkında gözaltı kararı verildi. Aralarında Nazlı Ilıcak, Ali Bulaç, Bülent Mumay, Hilmi Yavuz ve Şahin Alpay'ın da olduğu 33 gazeteci gözaltına alındı. Adana'da gözaltına alınan 6 gazeteciden Aytekin Gezici ve Abdullah Özyurt ile "sanliurfa.com" adlı haber sitesinin sahibi Muhammed Taşçılar ve yayın yönetmeni Mehmet Dener tutuklandı.

Gazetecileri Koruma Komitesi (CPJ), Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF), Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS), Türkiye Gazeteciler Cemiyeti (TGC) ve Uluslararası Af Örgütü gazetecilerin gözaltı kararına tepki gösterdi. Yapılan açıklamalarda, hükümeti hukuk dışı yollardan düşürme girişiminin bedelini gazetecilerin ödememesi gerektiği vurgulandı.

Darbe girişimi sonrası yasaklanan siteler

Darbe girişiminin ardından erişime engellenen internet sitelerinin sayısı 30'u aştı. Aralarında Lemna dergisinin internet sayfası ve internetin dijital hafızasını tutan archive.org'un da bulunduğu web sitelerinin 9'u Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB), 1'i İstanbul 4. Sulh Ceza Mahkemesi ve geri kalanı ise Ankara Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime kapatıldı.

Ayrıca Dicle Haber Ajansı'nın (DİHA) internet sitesi son bir yılda 43. kez, Özgür Gündem Gazetesi'nin internet sitesi de son bir ayda ikinci kez engellendi. Erişime kapatılan sitelerin listesi için: <https://engelliweb.com/>

**OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER
İLE BAZI KURUM VE KURULUŞLARA DAİR DÜZENLEME YAPILMASI
HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME**

Karar Sayısı : KHK/668

Olağanüstü hal kapsamında bazı tedbirler alınması ile bazı kurum ve kuruluşlara dair düzenleme yapılması; Anayasanın 121 inci maddesi ile 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 4 üncü maddesine göre, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 25/7/2016 tarihinde kararlaştırılmıştır.

**BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç ve Kapsam**

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararname ile 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında, darbe teşebbüsü ve terörle mücadele çerçevesinde alınması gereken tedbirlere ilişkin usul ve esasların belirlenmesi ve bazı kurum ve kuruluşlara dair düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

**İKİNCİ BÖLÜM
Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirler**

Alınan tedbirler

MADDE 2- (1) Millî güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen Fethullahçı Terör Örgütüne (FETÖ/PDY) aidiyeti, iltisakı veya irtibatı olan;
a) Eklil (1) sayılı listede yer alan asker kişiler Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılmıştır. Haklarında ayrıca özel kanun hükümlerine göre işlem tesis edilir.

OHAL'in ardından gelen tepkiler

Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) ve İnsan Hakları Derneği (İHD), yayınladıkları ortak bildiriyle, OHAL kanunu kapsamında yapılan düzenlemenin iptal edilmesi çağrısında bulundu. İnsan Hakları İzleme Örgütü (HRW) düzenlemenin “keyfi, ayrımcı ve adaletsiz” olduğunu belirtti. Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komisyonu da, öngörülen tedbirler konusunda derin endişeleri olduğunu vurguladı.

Af Örgütü: “İşkenceye ait deliller mevcut”

Uluslararası Af Örgütü, gözaltındakilerin işkenceye maruz kaldığı yönünde inandırıcı delillerin bulunduğunu duyurdu. İşkence fotoğraflarının yayınlanmasına rağmen hükümetin duruma sessiz kaldığına dikkat çekerek “Bu şartlarda kötü muameleyi ya da işkenceyi kınamamak, ona göz yummakla eşdeğerdir” dedi, Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi'nin (CPT), konuyla ilgili harekete geçmesini istedi.

Adalet Bakanlığı ise söz konusu açıklamanın gerçeği yansıtmadığını, gözaltı işlemlerinin uluslararası hukuka uygun şekilde yerine getirildiğini savundu.

BİA Medya Gözlem Raporu Nisan-Mayıs-Haziran 2016

Bağımsız İletişim Ağı'nın Nisan- Haziran 2016 Medya Gözlem Raporu'na göre 3 aylık dönemde 26 gazeteci ve 1 gazetecilik örgütü ofisi saldırıya uğradı; 2 medya organına baskın düzenlendi; en az 3 uluslararası medya temsilcisi sınır dışı edildi, 33 gazeteci gözaltına alındı, 22 gazeteci ve 10 dağıtımçı Temmuz 2016'ya cezaevinde girdi.

“Cumhurbaşkanı'na hakaret” suçlamasıyla 5'i gazeteci 7 kişi 3 yıl 8 ay 4 gün hapse ve 31 bin 500 TL de adli para cezasına mahkum edildi. 6 gazeteci Terörle Mücadele Kanunu uyarınca, 4 gazeteci “gizliliği ihlal etmek” ve “halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek” suçlamalarıyla yargılandıkları davalarda toplamda 20 yıl 8 ay hapis 12 bin 600 TL para cezasına mahkum oldu.

Aynı dönemde 10 yayın yasağı kararı verildi; 26 siteye, 100 paylaşımına, 7 habere, 180 kitaba, 1 dergiye, 1 TV kanalına sansür uygulandı. Raporun tam metnine erişim için [tıklayınız](#).

'Erdoğan'a hakaret' tutuklamaları

Antalya, Çanakkale, İzmir, Gümüşhane, Kırklareli ve Zonguldak'ta 7 yurttaş sosyal medya hesapları üzerinden yaptıkları paylaşımlarda Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakaret ettikleri iddiasıyla tutuklandı. Tutuklanmaya neden olan paylaşımlar arasında geçmiş yıllarda AKP'lilerin Fethullah Gülen'i öven açıklamaları bile yer aldı.

Erdoğan'ı eleştiren akademisyen yayından alındı

Habertürk'te 'Enine Boyuna' programına katılan Prof. Dr. Nursen Mazıcı, 15 Temmuz darbe girişimi gecesinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın güvenlik sağlanmadan halkı sokağa çağırmasının yanlış olduğunu savunarak, "*O gece ölenlerin hepsinin canı en az Tayyip Erdoğan'ın canı kadar değerlidir*" dedi.

Mazıcı, programa katılan diğer konuklardan 'şehit' kelimesini kullanmadığı için tepki almasının üzerine "*Ben bilimsel bir tespit yaparken 'şehit' demek zorunda değilim. Şehitlik dini bir kavramdır*" dedi. Programa reklam arası verilerek Prof. Mazıcı stüdyodan çıkarıldı. Marmara Üniversitesi, Mazıcı'nın sözlerinin "esefle karşılandığını" belirterek, akademisyen hakkında idari soruşturma başlatılacağını açıkladı.

'Barış için akademisyenler' hakkındaki soruşturmalar

'Barış için akademisyenler' bildirisini imzacısı Tunceli Üniversitesi Tarih Bölümü Başkanı Doçent Doktor Candan Badem, bölüm başkanlığı görevinden alındı. Mühendislik Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Veysel Demir ise 3 ay görevden uzaklaştırıldı. Mersin Üniversitesi'nde Yrd. Doç. Melahat Kutun ve Yrd. Doç. Bediz Yılmaz Bayraktar'ın görevlerine son verildi. Hakkari Üniversitesi Rektörlüğü araştırma görevlileri Yaşar Akdağ ve Nevcan Demir'i görevlerinden uzaklaştırdı.

JİNHA editörü Zehra Doğan tutuklandı

Mardin'de gözaltına alınan JİNHA editörü Zehra Doğan, gazetecilik faaliyetleri ve sosyal medya paylaşımlarında 'Terör örgütü propagandası yapmak' suçlamasıyla tutuklandı.

DÜŞÜNCE SUÇLARI MÜZESİNDE BU HAFTA

Gündemden uzak kalmayın

Düzenli olarak güncellenen müzemizden gündemi en eğlenceli biçimde takip edin.

OHAL ilânı ve sonrasında yaşananlar

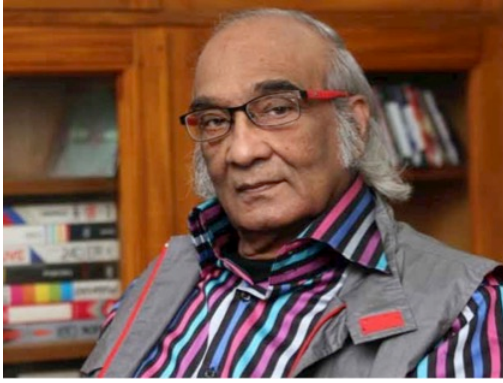
15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminden ardından başlayan demokrasi nöbetleri kapsamında CHP 24 Temmuz'da Taksim'de, HDP 23 Temmuz'da Sultangazi'de bir miting düzenleyerek sivil toplum kuruluşlarıyla bir araya geldiler.

Devlet kurumlarında tutuklamalar ve operasyonlar sürüyor. Darbe girişimine ilişkin olarak tutuklananların sayısı 8113 olarak açıklandı. OHAL'in ikinci kararnameğine göre, 1684 asker Türk Silahlı Kuvvetleri'nden ihraç edildi. 3 haber ajansı, 16 televizyon, 23 radyo, 45 gazete, 15 dergi, 29 yayınevi ve dağıtım kanalı kapatıldı.

20 Temmuz'da ilan edilen OHAL koşullarının hak ihlallerini arttırabileceğinden endişeleniliyor. Uluslararası Af Örgütü gözaltında işkence ve tecavüz olduğuna ilişkin deliller olduğunu açıklarken, İnsan Hakları Vakfı (TİHV) ve İnsan Hakları Derneği (İHD), yayınladıkları ortak bildiriyle, OHAL kanunu kapsamında çıkartılan KHK'nin anayasaya ve uluslararası anlaşmalara aykırı olduğunu dikkat çekerek iptal edilmesi çağrısında bulundu.

DÜNYADAN

IFEX Shafik Rehman'ın serbest bırakılması için kampanya başlattı.

Bangladeşli gazeteci Shafik Rehman hakkında bir soruşturma ya da suçlama bulunmaksızın hukuksuz şekilde 100 günü aşkın süredir tutuklu. Bangladeş hükümetini uzun süredir eleştiren ve hücre hapsinde tutulan Rehman'ın tutukluluğunun sebebinin siyasi olduğu düşünülüyor.

IFEX gazeteciyle dayanışmak adına bir kampanya başlattı; kötüye giden sağlık durumu göz önünde bulundurularak kefaletle serbest bırakılmasını istedi.

GIRGIR

Penguen dergisi soruyor: Normal neydi?

Penguen dergisi OHAL ilânı ile normal hayatın devamı arasındaki çelişkiyi kapağına taşıdır.

DÜŞÜNCE SUÇU DURUŞMALARI

- Sosyal medya mesajları gerekçe gösterilerek 31 Mayıs 2016'da Mersin'de tutuklanan gazeteci Emin Demir'in yargılanmasına Mersin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlandı. Mahkeme heyeti, Demir'i "yasadışı örgüt propagandası yaptığı" iddiasıyla 4 yıl hapse mahkum etti. Sanık gazetecinin tahliye edilmesine karar verildi.
- "Özerklik ilânıyla halkı isyana teşvik ettikleri" iddiasıyla haklarında "devletin birliğini ve ülkenin bütünlüğünü bozmaya çalıştıkları" iddiasıyla dava açılan aralarında Hakkâri Belediyesi Eş Başkan Yardımcısı Derya Çiftçi'nin de bulunduğu tutuklu 9 kişinin yargılanmasına Hakkâri 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlandı. Duruşma 17 Ağustos 2016'ya ertelendi.

İfade özgürlüğü ile ilgili olaylara ilişkin haberleri <http://dusun-think.net/index.php?s=bulten> adresinden takip edebilir ve haftalık bültene ulaşabilirsiniz.